

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1. прик. таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 79. (126).

Четвер, 15. листопада 1917.

Рік III.

ДЕКЛАРАЦІЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРІАТУ УКРАЇНИ,

прочитана на засіданні Малої Ради
29. вересня.

Генеральний Секретаріат, утворений волею демократії України, в ній черпаючи свою силу, на неї спираючись в своїй діяльності, має провадити ся принципами і директивами, що вироблені демократією України, представленою в Центральній Раді, і за всю діяльність відповідає перед цим своїм революційним демократичним Парламентом.

Разом з тим Генеральний Секретаріат, признаний і затверджений, як вищий орган влади на Україні, Тимчасовим Правительством, тим самим стає в тісні державно-правові відносини до найвищих органів влади Всеросійської Республіки. В „Інструкції“ Генеральному Секретаріатові ці відносини точно не зазначені. Тому то Генеральний Секретаріат в першу чергу розробляє по всіх секретарствах ті норми, якими мають визначити ся межі компетенції кожного Секретарства і всього Секретаріату в цілому.

Основою нового життя кожна нація вважає право на своє національно-державне самовизначення. Українська демократія голосом своїх з'їздів, організацій і революційного Парламенту—Центральної Ради—вразно визначила майбутній національно-політичний стан свій, яко рівноправного, державного тіла в Федеративній Республіці Росії. Стоячи твердо на визначеній позиції, що має на увазі єдність Російської Федеративної Республіки, Генеральний Секретаріат в своїй національно-політичній роботі простуватиме до той мети і організаційними, творчими засобами має забезпечити українському народові державне право на його землі. Основи будучого ладу України, після умови з Временним Правительством 3. липня, має виробити Українська Центральна Рада в виді автономного статуту України; цим займаєть ся спеціальна комісія Центр. Ради, і Генер. Секретаріат ставить своїм завданням, з свого боку, всяко улекшати й допомогати роботі цієї комісії. Проект статуту має бути внесений в Українські і Всеросійські Установчі Збори.

Першою умовою майбутнього державного ладу України має бути об'єднання всієї української землі і всього українського народу в одній автономній одиниці. Для забезпечення справедливих прав всього нашого народу, що прагне миру на основі самовизначення нації, Секретаріат уживає всіх заходів, щоб на мирній конференції, яка обговорюватиме наслідки війни, були серед делегатів і представники українського народу. Дбаючи про права українського народу, Генеральний Секретаріат однаково справедливо і уважно ставитиметь ся до національних прав і домагань всіх національностей, що заселяють територію України. Ніякого ламання права самовизначення нації на Україні допущено

не буде. Для найсправедливішого виявлення волі демократії України повинні бути скликані Всенародні Українські Установчі Збори, і для того Генеральний Секретаріат негайно приступить до складання відповідного законопроекту.

Переходячи до ближчих завдань, Генеральний Секретаріат має на меті перш за все зміцнити і розвинути здобутки революції. Війна, економічне винищення держави несуть за собою темне, несвідоме невдоволення широких народних мас. На цьому ґрунті ростуть анархія і контр-революція. Генеральний Секретаріат через секретарство внутрішніх справ буде всіма силами, рішуче боротися зовсім пролямами безладдя і контр-революційними замахами за допомогою демократичних органів місцевого самоврядування.

На тому ж ґрунті війни і економічної руїни в краю поширюють ся епідемії грабінків, самосудів і анархістичних виступів безвідповідальних груп. Генеральне секретарство внутрішніх справ вважає за найкращий спосіб боротьби в цим лихом активну, організовану самодіяльність і самооборону людності. Для того секретарство виробляє законопроект про організацію Вільного Козацтва, які силою свого життя, здорового інстинкту широких демократичних мас стали виникати по всіх усядах України. Правильно організоване, організаційно зв'язане з вищим органом влади революційної демократії краю, Генеральним Секретаріатом, Вільне Козацтво, що буде в розпорядженні органів місцевого самоврядування, має стати твердою опорою Секретарства Внутрішніх Справ в боротьбі з елементами безчинства і злодійства.

Передбачаючи великі труднощі при переведенню демобілізації, Секретарство Внутрішніх Справ організує в свою складі Демобілізаційний Відділ, входить в тісні організаційні зв'язки з відповідними організаціями та установами військовими та громадськими, щоб об'єднати всі засоби в один широкий план забезпечення місцевої людності під час демобілізації.

Довершенням Великої Російської Революції мають бути Установчі Збори Всеросійські. Секретарство внутрішніх справ буде всіма належними і підлеглими йому апаратами допомагати і сприяти організації виборів. Найбільш певним засобом для того секретарство внутрішніх справ вважає засновання в його складі бюро по виборам, а також цілий ряд з'їздів, як з'їзд комісарів, представників Народних Управ (земств) і міських самоуправ та інших установ громадських, на які Генеральний Секретаріат спиратиметь ся в своїй організаційній роботі. Одним з найважливіших завдань своїх Ген. Сек. ставить: сприяти в широкому розвитку діяльності місцевих самоуправ, та поширенню їх компетенцій. Це має стати головною умовою встановлення ладу на Україні.

Утворена революцією Велика Російська Федерація має спиратись на трудящі народні маси і пролетаріат. Інтереси трудящих мас повинні завше стояти на чолі і перед ними мусять поступатись інші інтереси.

І тому перетворення централістичної Російської імперії в федеративну республіку само по собі ще не задовольнить всіх завдань, що повстали з розвитком революції. Політична революція має повести і до перетворення соціального устрою народів, що заселяють Росію.

З цього погляду на чільне місце на Україні, як і по других краях Російської держави, висуваєть ся земельне питання. Трудящим масам України належить право на землю, що вони її обробляють. Ця вимога має бути задоволена. Остаточне вирішення земельної справи належить Українському і Всеросійському Установчим Зборам. І Генеральний Секретаріат ставить собі завданням розробити для внесення на Всеросійські та Українські Установчі Збори план земельної реформи на Україні.

На близшу чергу Генеральне Секретарство поземельних справ ставить собі упорядкування земельних відносин через місцеві земельні комітети з широкою компетенцією що до розпорядження земельними фондами та з широкими засобами їх діяльності, організацію агрономічних сил на Україні та об'єднання всієї справи агрономічної допомоги. Буде поширено шкільну та позашкільну сільсько-господарську освіту, хліборобську кооперацію, особливо хліборобські артлі.

Поруч з підготуванням переходу землі до рук трудящого народу, Генеральне Секретарство земельних справ підготує перехід всіх лісів у національну власність. Для того Генеральне Секретарство має виробити план організації лісоводства на основі національної культури і експлоатації лісу з розробкою його державно-громадським способом, для збільшення ж запасу лісу має виробитись план меліорації і використання всіх ялових земель на Україні. Охорона лісів та інших природних багатств України від грабницької експлоатації та нищення звертає на себе увагу Секретарства.

Визначаючи, що в теперішнім часі неможливо скасувати капіталістичну форму промисловості і торгу, Генеральний Секретаріат однако ж вважає, що інтереси трудящих мас вимагають державного контролю і регуляції господарського життя, для чого в осередку економічного життя України в найблизшому часі має стати Економічний Комітет, він має регулювати всю справу постачання та поділу харчів, сирих матеріалів та палива, і разом регулювати всю промисловість і торг. Для поліпшення економічного життя України в першу чергу повинно ужити засобів, щоб розвважали ся продуктивні сили краю, та

підняла ся продуктивність праці, що так занепадала.

В справі фінансів України Генеральне Секретарство фінансів признає необхідним найперше виробити основи для розмежування в напрямі децентралізації спільно-державних і спеціально-місцевих українських фінансів. Україна повинна мати свій спеціальний бюджет поруч з загально-державним. Покращення державних доходів України мусить стати ся через підвищене оподаткування маючих верств людності. Для того потрібно ввести прогресивне оподаткування маєтків та податок на незаслужений приріст їх вартості.

Але не досить знайти нові джерела державних доходів, так само потрібно знайти способи для того, щоб платили ся ті податки, які вже установлено. Треба зауважити, що всі прями податки не платять ся; тому потрібно, щоб українські адміністративні органи, яким поручено побирати ці доходи, виявили в цім напрямі належну діяльність. Приближення влади до людності України, завдяки автономії повинно в великій мірі допомогти цьому. В найблизшому часі буде вироблено законопроект про те, що на чолі всіх кредитових установ України має стати Національний Український Банк, до якого мусять перейти всі справи київської контори Державного Банку та всіх його відділів на території України. Діяльність Національного Банку має бути погоджена з діяльністю другої центральної кредитової установи на Україні—Українського Народного Банку.

Надзвичайно важна справа регуляції економічного життя, організації праці та її законодавчої охорони. Для того найперше потрібно планомерно проводити програму робітничої політики, що тісно зв'язана обставинами нинішнього тяжкого часу і направлена до закріплення за робочим людом революційних здобутків та до утворення нових соціально-політичних установ, що дають робочому людові змогу шляхом законодавства забезпечувати свою працю (Палати праці, промислові суди і т. ин.).

Допомагаючи в цім усім заходам міністерства праці, опираючись на піддержку робітничих організацій і бачучи в згоді з ними запоруку повної користі, Секретарство праці з свого боку доложить усіх сил на те, щоб як найповніше упорядкувати робітничу справу на Україні. Особливо увагу воно звертає на робітничу справу в хліборобстві і сільсько-господарчій промисловості.

Стоячи на принципі повної свободи коаліції, завойованої робітничим класом, Секретарство праці при неминучих у сучаснім громадянстві колізіях між працею і капіталом, буде обороняти інтереси господарського розвитку в цілості, намагаючись закріпити вплив примиряючих інституцій і помагаючи устанавляти колективні умови.

В сфері соціального забезпечення Секретарство праці надає першорядне значіння проведенню в життя нових поширених законів забезпечення.

Війна не повинна ні на хвилину одхилити від підготовки демобілізації промисловості. Заходи, до яких треба брати ся в боротьбі з безробіттям для заснування сіток бірж праці з краєвою біржою на чолі, складає теж одно з найближчих завдань Секретаріату.

На полі народньої освіти на протя́з цього академічного року має бути вироблений і по змові здійснений проєкт нової по змісту і по формі школи на Україні, на підставах демократичних і національних, при чому кожна народність в своїх культурних порівняннях матиме відповідне задоволення при передачі завідування освітньою справою національних меншостей з боку Товаришів Генерального Секретаря освіти.

Так само будуть зроблені заходи про те, щоб на протя́з року утворились відповідні курси для учителів і видані були підручники, та шкільні пособия, як українські так і інші, а також мають готувати ся кадри лекторів для українських університетів та вищої вищої школи.

Буде змінено форму шкільної управи в напрямі демократизації. Буде одкрито в Києві Педагогічну Академію, Народній Університети, буде звернуто особливу увагу на повзашкільну освіту за допомогою всіх просвітних товариств на Україні. Буде зроблено заходи, щоб вищий контроль над всіма школами не тільки середніми, але й вищими, при захороні автономної вищої школи, належав Генеральному Секретаріату. Інтереси національної умільності знайдуть собі повного заступника в Генеральному Секретаріаті і в тій цілі засновано в Секретарстві Освіти відділ місцевого.

Генеральний Секретаріат, обстоюючи права українського народу через Секретарство національних справ, оборонятиме, забезпечуватиме національні меншости від юридичних і фактичних обмежень в громадських і політичних відносинах, сприятиме реорганізації на основах свободи і демократизму існуючих національних організацій і утворенню нових установ для задоволення потреб їх національного життя. Взагалі Секретарство національних справ слідуватиме за національним життям народів України і сприятиме встановленню добрих між ними відносин. Разом з тим Секретарство справ національних має бути заступником українських інтересів не тільки на Україні, але і за її межами. Щоб бути завжди в курсі національного життя і національних відносин, Секретарство закладає інформаційний відділ, що рівночасно подаватиме найширші відомості про національне життя на Україні.

Ось ті завдання, які ставить собі Генеральний Секретаріат в найближчу чергу і яких має додержувати в своїй діяльності. Слід при тім зазначити, що та діяльність його, особливо в перший час, поставлена в досить тяжкі обставини, з якими треба рахувати ся. Перш за все доводить ся організувати саму техніку цілком нової адміністративної машини, заводити і установляти нові, що не мають для себе традиції, відносини адміністративних осіб та інституцій. А що найважливіше—діяльність Генерального Секретаріату обмежена самою сферою його компетенції. Інструкція Генеральному Секретаріату не затвердила його компетенції в справі продовольчій, дорожній, поштово-телеграфній та військовій.

Генеральний Секретаріат вважає, що в цей грізний відповідальний час ніяка організація краю не може провадитись без повної цілковитої компетенції його в сфері про-

довольчій справі, визнає необхідним негайне затвердження Секретарства продовольчих справ; вже виробляється для того і відповідний законопроект. Так само заінтересована Україна в справі транспорту та поліпшення дорожньої справи, особливо в звязку з майбутньою демобілізацією. Не втручаючись у сферу загальної залізничодорожньої політики, Генеральний Секретаріат визнає за собою право контролю над виконанням планів і розпоряджень центрального правительства в справі транспорту, право представлення міністерству доріг до призначення на посади чи зміщення з них відповідних урядових осіб, право проведення доріг шосейних та інших ґрунтових, цорядкування шляхами водними; для того Генеральний Секретаріат вважає необхідним затвердження Секретарства доріг, так само як і Секретарства почт і телеграфів в аналогічним, до Секретарства доріг, обсягом компетенції.

В справі суду на Україні Генеральний Секретаріат визнає необхідним, щоб апарати суду було краще пристосовано до місцевого населення відповідно до нових національних форм життя на Україні, а для цього потрібне затвердження Секретарства судових справ у складі Генерального Секретаріату.

Організація українських військових частей іде безупинно. Будучи органічною потребою відродженої української нації, вона, як показує факти, стає повитивним фактом, як в справі оборони на фронті, так і в справі охорони революції в державі. Генеральний Секретаріат маючи на меті надати по змові більше планомерності в формуванні українських військових частин, визнає для цього необхідним затвердження Секретарства військових справ. Призначаючи, що командна влада мусить бути єдина, а так само мусить бути єдина система оборони, визнаючи цю компетенцію за Верховним Командуванням і Військовим Міністерством, Генеральний Секретаріат визнає разом з тим, що Секретарству військових справ мусить бути надано компетенцію і відповідні права в сфері організації і формування українських військових частин і в'осібна право предствлення Військовій Верховній Владі на затвердження і усунення військових чинів у військових округах на території України і в усіх українських частинах війська*).

По силі § 1 „Інструкції“ Генеральному Секретаріату в сфері „компетенції“ Генерального Секретаріату входять лише п'ять губерній української землі. Цей механічний болючий поділ українського національного тіла теж складає чималу перешкоду для широкої та планомерної органічної праці Генерального Секретаріату України і мусить бути найшвидче скасований, для чого є певні формальні основи в самій інструкції, згідно з якими буде зроблено всі певні заходи. З повною ясністю розуміючи всі ті труднощі та перешкоди і все ж оддаючи всю свою працю для творення перших основ державного життя України, Генеральний Секретаріат в цей історичний момент більш, ніж коли, мусить черпати свою силу з самого джерела тої сили—волі народу. Як орган влади революційної демократії України, представленої в її революційному Парламенті, Центральній Раді, Генеральний Секретаріат є перейнятий глибоким переконанням, що його робота можлива лиш в повному єднанні з тими революційно-демократичними силами і що лиш в довірі, спочутті та співробітничстві з ними полягає весь успіх його діяльності.

(За „Новою Радою“).

* Секретаріат виробить всі агадані проєкти про затвердження Секретарія і проведе їх шляхом законодавчій.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Уступлення Оберучева.

„Вістник С. В. У.“ за „Русским Словом“ від 10. вересня подає, що, не зважаючи на прохання Керенського й міністра війни Верховського, щоб Оберучев лишив ся на своїй посаді, він рішуче одмовив ся від цього, й його звільнено від обов'язків команданта військ київської воєної округи“.

Уступлення Оберучева давно домалала ся Українська Центральна Рада й Генеральний Секретаріат разом з усім українським громадянством, котре устами своїх організацій та в'здів висловило ся проти Оберучева. Причиною такого відношення Українці до нього було його протукраїнське поступовання в справі організації війська. Оберучев—старий революціонер, користувався своєю владою, як командант київської воєної округи, для того, щоби скільки можна переппаняти україніацію війська, при чім росповсюджував думки, що україніація війська шкідлива для революції.

Не знаємо ще, хто заступив місце Оберучева, але можемо принаймні вже бути з того вдволені, що в такої важної посади усунено якого противника українства. (Ред.).

Новий комісар міста Києва.

Генеральний секретар внутрішніх справ В. Винниченко запросив на посаду київського комісара А. В. Ніковського. Ніковський дав свою згоду. А. В. Ніковський є товаришом голови Центральної Ради, лідером партії українських соціалістів, редактором „Нової Ради“, членом краєвого комітету союзу городів.

З початком революції був секретарем виконавчого комітету ради громадських організацій. Був гласним поповненої представниками демократії городської думи.

(Роб. Газета).

Про увільнення вчителів.

Київська „Нова Рада“ подає, що до Генерального Секретаріату народної освіти від мобілізаційного відділу російського генерального штабу надійшла звістка, що „розпорядження про увільнення з війська учителів-салдатів на київську воєную округу не поширюєт ся“.

Яких ще ліпших доказів „прихильності“ до нас і признання рівності всіх національностей? Ясно з цього, що рівність існує тільки на папері, а прихильність на словах, на ділі ж: що можна Москалям, то Українцям до того зась! Учителів усім однаково треба, між тим революційне правительство Росіянам дає їх із війська, а Українцям заборює.

Та й ще хотять, щоб з ними були в згоді! (Ред.).

Протести проти розділювання України.

Загальні збори учительського товариства в Катеринославі з глибоким обуренням протестують проти недостатнього революційної демократії вчинку Тимчасового Російського Уряду, який зважив ся політичною межею різати живе тіло етнографічної України і землю сивого Запорожжя, Катеринославщину, лишив поза межами автономного українського уряду. Голова зборів Є. Вировий. Писар Лютий.

Вахмутьєва українська повітова рада протестує проти вилучення Катеринославщини в автономної української території. Поступати ся в цій справі неможна, і ми будемо продовжувати революційно-національну боротьбу за волю наших степів, полияти кровю д'дів наших запорожців до цілковитої перемоги.

Громадяне сел саксаганської волости Верхне-дніпровського повіту на Катеринославщині, зібравшись на віче 6. серпня ц. р. в числі 800 чоловік та 432 жінки од населення волости, ухвалили всіма силами підтримувати Центральну Раду й Генеральний Секретаріат в боротьбі за злучення земель України і постановили слухати тільки розпоряджень Генерального Секретаріату, а накази Тимчасового Російського Правительства виконувати тільки тоді, як вони перейдуть через Генеральний Секретаріат.

Салдати-Українці однієї артилерійської бригади—жителі Катеринославщини, Херсонщини, Таврійщини та Харківщини протестують проти неприлучення їхніх земель до автономної України.

Громадяне слобід: Бандакової, Чистополя та Терпуватки, Лошкарської волости, на Катеринославщині, постановили підтримувати Центральну Раду й Генеральний Секретаріат в змаганні вибороти автономію України в її етнографічних межах.

Український залізничий з'їзд кременчуцького пов., полтавської губ. постановив домогати ся автономії України в її етнографічних межах, щоб-то автономії всієї землі заселеної українським народом.

«Нова Рада.»

Нові українські журнали.

Київська „Нова Рада“ з 22. і 27. вересня подає, що в Києві має виходити двохтижневик „Українська Республіка“, який стоїть на ґрунті української державности. Відповідальним редактором „Української Республіки“ є Агатон Короленко.

Там же має виходити український сатиричний журнал під назвою „Геда“. „Геда“ виходитиме двічі на місяць і „кусатиме всю людість без різниці полу й віку, з цілковитим забезпеченням прав національних меншостей“, як говорить оповістка журналу.

3 РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Боротьба на улицах Петрограда і успіх большевиків.

Після петроградського звідомлення вибухла в Петрограді домашня боротьба. На багатьох улицах поставлено баркади. Прийшло до кількох кривавих сутичок між народом і військом. В робітничих районах панує бунтівничий настрій.

Петроградська телеграфічна агенція доносить: Відділ моряків під проводом Революційного Відділу большевиків обсадив будинки петроградської телеграфічної агенції, телеграфічну централу, державний банк і міністерство маринарки, де відбуваєт ся Рада перед-парламенту, засідання якого закрито. Досі нема вістей про ніякі розрухи, за винятком деяких випадків.

[Генер. Агенц. з 8. листоп. веч.].

Побіда большевиків.

До Відня телеграфують, що з Петрограду виланено такий приказ до всіх армій:

Поклик революційного Комітету (Виділу). (Початку депеші бракує). Політичні в'язні будуть негайно випущені. Колишні міністри Кошовалов, Бішкін, Терещенко, Мілантович, Нікітін і інші арештовані революційним Комітетом і посаджені в тюрму. Керенський втік. Поручаєт ся всім організаціям армії зарядити способи, щоби Керенського негайно ув'язнити і доставити його до Петрограду. Кожда підмога Керенському буде покарана, як тяжкий алочин супроти держави.

В Петрограді побідила революція робітників і салдатів.

Загально-російський Конгрес салдатських і робітничих депутатів висказує надію, що на залізничних удержити як порядок і рух ні на хвилину не перерветься.

(Франкф. Цайт. в 9. лист. рано).

З насінних до Штокгольму вістей виходить, що тимчасове правительтво старалося морально змусити салдатів піти на фронт, вказуючи потребу заміни утомлених товаришів на фронті.

Перебіг революції по петроградським донесенню.

Петроградська телеграфічна агенція, яку захопили зразу в руки революціонери, так представляє ці події переходу: Рух почався дня 6. листопаду вечором обсадою декількох місць, між ними петроградської агенції. Потім наслідком браку опору легко обсаджено банки і залізничні станції. Дня 7. листопаду о 10 год. м.г. Революційно-військового Комітету проголосити свій поклик, в якому говориться про повалення старого правительтва і перехід влади в руки Ради роб. і салд. Старе правительтво тимчасом вело наради в зимовій палаті, а Керенський цілу ніч до 7 години був при генеральнім штабі твердані і нараджував ся з Маніковським, який обняв діловодство міністра війни. Небавом щез слід за Керенським і цілий день ходили вісти, що він відіхав до фронтних військ, яких він покликував. В зимовій палаті зросло занепокоєння, як рух обхопив ціле місто і залага перейшла без битви на сторону революції. Козаки заявили, що вони остануть ся неутраляними.

Тимчасом Смольний Інститут, де сидить Рада роб. і салд. і теперішній Революційний військовий Комітет—представляв дуже оживлене видовище. Сильно узброєна сторожа обсадила нуто інституту та оточила всі улиці коло нього. Крім того до послуг сторожі стояло кілька озброєних панцирних автомобілів. Тут явив ся Ленін, якого привітали одушевленими окликами. З цього інституту давав розкази Революційний військовий комитет в справі обсади залізничних діврців та державних інституцій. З Кронштадту насіли відділи моряків (матросів) і кружляк „Аврора“, який врятували і закинув якор коло мосту Николая. Коло 5. години вечором стала обступати Рада роб. і салд. Зимовий двірець, де находили ся майже всі члени правительтва, і відділи обсадили всі улиці, поставлено наскоро барикади з дерева зі складів дококала, так що постав остров. О год. 8. предложила облога міністрам, що вони можуть опустити Зимовий двірець і дати їм 20 минут до надуми. Та міністри відмовили ся. Вкінці оточено зовсім цей двірець.

Напроти загрожувала йому Петропавловська твердиня з правої сторони Невы, яка від давна находить ся в руках Ради роб. і салд. Перший відділ війська хотів зблизити ся до двірця від Мілотної улиці, та здержали його оборонці двірця скорострілами. Супроти того опору вистріляли два торпедові судна чотири стріли до двірця, а разом з ними стріляли з панцирних автомобілів. Почав ся огонь рушниць і рокет скоростріль. Та з Гельсінфорсу прийшли чотири судна, руйнуючі торпеда, одно судно для кладення мін, і кілька човнів воєнних, на яких прибули війська, які ваяли участь в операціях проти Зимового двірця. В кінці коло 2 год. вдало ся здерти ся до двірця Раді р. і с. „Daily News“ паше, що Зимового двірця боронили відділ жіночий, кадети і артилерія.

(Франкф. Цайт. в 10. листоп. пол.).

Прокламація Ради р. і с.

З Відня, з воєнної пресої кватиря, доносять: Останні події в Росії

сїл вазначають ся таким покликком петроградської Ради р. і с.

1) До всіх армейських комітетів оперуючої армії і до всіх Рад салдатських депутатів!

Петроградський гарнізон і пролетаріят повалили правительтво Керенського, котре звертає ся проти революції і проти народу. Рада р. і с. повітала цей переворот торжественно і признала власть Воєнного Революційного Комітету аж до установи правительтва з боку Ради. Вважає ся салдатів стерегти поведення властей команди. Офіцери, які не прилучили ся явно й просто до революції, мусять бути арештовані, як вороги.

Програма: а) негайне проголошення демократичного миру; б) Передача землі поміщикам селянам; с) Передача влади Радам і негайне скликання Установчого Зібрання. Висилки непевних відділів війська з фронту належить не допустити. Ці висилки належить безпощадною силою перешкодити. Затягнені цього розказу перед салдатами рівняєть ся найтяжчому злочині проти революції і буде каране всею суворістю революційних законів.

Салдати! За мир! За хліб! За землю! За владу народу.

Найде Преїсіше Цайтунг в 9 лист., веч.

2) До всіх компаній і судових комітетів.

Всеросійський конгрес порішив: Уведена Керенським кара смертї на фронті зносить ся. Всі революційні салдати і офіцери, які находять ся у в'язницях, належить випустити на волю! Давніці міністри Коновалов (м. торгівлі й промислу), Кішкин (м. публичної опки), Терещенко (м. заграничних справ), Мільятович (м. судівництва), Нікітін (м. внутр. справ, почт і телеграфу) і т. д. вистали ув'язнені Революційним Комітетом.

Керенський втік. Видаєть ся до всіх армейських організацій наказ зарядити способи для негайного його уязнення й доставлення до Петрограду. Кожда поміч, дана Керенському, буде покарана, як злочин супроти держави.

3) До всіх залізничників в службі.

В Петрограді побідила Рада р. і с. Міністер комунікації належить до числа арештованих міністрів. Всеросійський Конгрес салдатських і робітничих депутатів висказує пересвідченне, що робітники й урядники залізничні знайдуть способи для удержання повного порядку на залізничях. Вільшу увагу мусять ся покласти на невинний довіз провіанту до міст і на фронт. Революційна влада рад переймає клопіт про поліпшенне матеріального положення залізничників на себе. До міністерства Комунікації покличеть ся представники залізничників.

4) До всіх дивізійних комітетів.

Нині відкрито Конгрес Рад р. і с. Комітети армейські відмовили ся вислати представників для висловлення гадки армії. Ми прокладемо вам негайно вислати депутатів. Відмовляти від участі в розв'язці питання про долю революції є гріхом, якого не простить історія. Вибірайте одного депутата на 25.000 людей і посилайте на конгрес.

(Франк. Цайт. в 9. листоп. веч.).

Засідання Конгресу Ради роб і с.

Петроградська телеграфічна агенція доносить: В конгресі рад р. і с. бере участь 560 депутатів з усієї Росії. Тимчасовий президент проположив вибрати бюро, в яке увійшли большевики, Ленін, Зіновєв і Троцький та сімох соціал-революціонерів. Конгрес прийняв такий порядок наряд:

1) Організація влади; 2) мир і війна; 3) Установче Зібрання.

Потім вибрано посольство, яке має вступити в переговори з ин-

чими революційними демократичними союзами про спосіб здержання проливу крови, який почав ся. Конгрес Рад р. і с. цілої Росії видав поклик до всіх російських армії, в якім взиває сотворити тимчасові революційні відділи, які мають бути відповідальні за удержанне революційного порядку та постійність фронту. Командуючі мусять підчинити ся розказам відділу, комісарів правительтва касуєть ся, а комісарі конгресу Рад р. і с. Ідуть зараз на фронт.

(Франкф. Цайт. в 9. лист. веч.).

Теперішнє правительтво в Росії.

Теперішнє правительтво Росії представляє так зване Бюро, вибране Конгресом Рад р. і с. На чолі того бюро стоять Ленін і Троцький, в його склад входить 7 соціал-революціонерів і 14 большевиків. Виконавча власть лежить в руках Революційного Військового комітету петроград. Ради р. і с. Ленін є президентом міністрів, Троцький міністром заграничних справ, всі міністерства зайняли большевики.

(Генер. Анц. в 10. жов. рано).

Нові прокламації нового правительтва.

П. Т. А. доносить: Революційний військовий комитет видав такий поклик до російських горожан:

Тимчасове правительтво повалено! Уся власть є в руках органу Петроградської Ради р. і с., себто в руках Революц. військ. комітету, який стоїть на чолі пролетаріату і петроградського гарнізону. Ціль, за яку боров ся народ, себто: проголошення негайного демократичного миру, внесення права власности на землю, догляд робітників над витвором промислу і творення правительтва Ради р. і с.—є зашевлена. Хай живе революція салдатів, робітників і селян!

Другий поклик звучить: Власть над Петроградом є в руках революційного військового Відділу Ради р. і с., які однозгідно підняли ся. Без проливу крови повалено правительтво Керенського. Виділ виває фронт підверти власть петроградської Ради р. і с., яка проложить негайний справедливий мир і віддачу землі селянам та скличе Установче Зібрання. Вся революційна влада переходить на оточенні Раді салд. і роб.(?)

(Генераль Анцайгер в 10. вересня рано).

Відділ „благоденствія“.

Петроградська Тел. аг. доносить: Нині появили ся часописі як звичайно, за винятком більшости щоденних часописей так званої міщанської преси („Річч“ і „Новое Время“ закрито з боку властей), яких машини до складання і друку забрала Рада роб. і салд., щоби заповнити друк часописей Ради. Головна рада вложила „відділ публичного благоденствія“ з представників магістрату, головного Відділу Ради р. і с., з селянської ради і з салдатських та робітничих організацій. Відділ „благоденствія“ стоїть на услуги населення в разі безпорядків. Большевиків уязнених за виступ дня 16 і 18. липня, випущено на волю. Банки ще зачинені.

(Франкф. Цайт. в 10. листоп. пол.).

Міністри тимчасового правительтва.

З Гага доносять „Daily Chronicle“ з Петрограду: Міністри тимчасового правительтва, з винятком Керенського, сидять ув'язнені в Петро-Павловській кріпості, де стрінуть своїх товаришів долі—міністрів царського правительтва.

Бюро Рейтера доносить: Всі урядники міністерства заграничних справ, фінансів і торгівлі покинули свої бюро.

(Франкф. Цайт. в 11 жют. пол.)

Уступленне трьох міністрів.

(Старіша вістка).

Петроградський кореспондент англійських часописей повідомляє, що порішено уступленне міністра заграничних справ Терещенка, міністра судівництва Мільятовича й міністра війни Верховського. Останньому закидають інтернаціоналізм, (може через те, що хотів творити національні армії. Ред.) і далі причиною уступлення є різниця поглядів його проти правительтва в справі демобілізації армії, бо він хотів з господарських оглядів пустити більше людей з війська. Він заявив ся за окремих миром з осередними державами на тайнім засіданні передпарляменту. Правительтво закидає йому, що він власновільно випустив большевиків з тюрми. Його вплив росте серед населення; тому правительтво по уступленню заслало його до монастиря Варлаама на Ладозі одбувати покуту.

Чи відпокутує за це правительтво? (Ред.)

(Генер. Анц. в 7. і 8. листоп. веч.).

Страйк робітників в Петрограді і в Росії.

Зі Штокгольму доносять: фабричні робітники петроградської і виборзької сторони почали дня 6. листопаду страйк. Цього дня насіла вість про страйк 300.000 робітників в найважливішій промисловій області Івано-Вознесенську; такий самий рух проявляєть ся в області Москви і на Україні. Центральний Комітет балтійської флотії заявив ся враз з петроградським військовим Відділом за уступленне цілого коаліційного правительтва Керенського.

(Франкф. Цайтунг, 9 лист. рано).

СПРАВА МИРУ.

Мирове пролошення большевиків.

Петроградська телеграфічна агенція доносить про мирове пролошення, ухвалене конгресом Рад робітників і салдатів, яке заявляє:

Революцією з дня 6. і 7. листопаду утворене правительтво прокладе всім правительтвам воюючих держав негайно почати переговори в справі справедливого демократичного миру. Правительтво є того погляду, що негайний мир мусить бути без анексії, себто без насильного прилучення чужих областей і без насильних здобутків чужих національностей, та без контрбуцій (відшкодовань). Російське правительтво прокладе всім воюючим поробити енергійні кроки до остаточної згоди на всі умови цього мира через представників всіх країв і всіх націй. Під анексією, або насильним прилученням області, розуміє правительтво облогу анексією малої або слабой національности збоку великої, могутчої держави без згоди тої національності. Для того оголошує правительтво своє рішення підписати мир, який зробить кінець війни під справедливими умовами для всіх національностей. З свого боку відкидає російське правительтво кожду тайну дипломатію і потверджує своє рішення переводити свої мирові переговори ясно перед цілим світом та проголошити всі тайні договори, які заключило правительтво великих власників і капіталістів від місяця лютого до 7. листопаду. Правительтво проголошує зміст тайних договорів неважним і неіснуючим, оскільки вони признають привілеї великої сили і капіталістам, які хочуть удержати і побільшити анексії, зроблені Вєлкорусами.

Щоби облегчити переговори, заіменує правительтво своїх уповажнених в неутраляних краях. Росій-

ське правительство прокладає правительством воюючих країн негайно проголосити завішення зброї. Воно вірить, що це завішення зброї мусить бути на три місяці, який час вистарить, щоби довести мирові переговори до кінця. Воно прокладає далі, щоби в мирових переговорах брали участь представники всіх національностей і націй, які втягнено у війну, або за які веде ть ся війна,—та щоби була скликана конференція з представників всіх націй світа до остаточного potwierдження випрацьованих мирових умов.

Вкінці звертаєть ся до працюючих клас трьох найбільших націй Німеччини, Англії і Франції, щоби помогли довершити справу мира.

(Франк. Цайт. 12. листопаду веч.)

Вісти зі світа.

ТАЙНА НАРАДА В АНГЛІЇ В 1913 Р. ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

„Гамбургер Нахріхтен“ подає докладний хід королівської наради, відбутої тайно в липні 1913 р. Крім короля брали участь Асквіт, лорд Кічерер, Грей і Черчіль; всіх учасників було 40—45. Кічерер говорив, що у війні на континенті між Францією і Німеччиною Англія не сміє стояти на боці, коли не хоче поповнити самовбивства. Франція не доросла до Німеччини. Вона побідить її й зажадає колоній і флоту і тоді розтягне силу над Англією. Черчіль говорив в одностайним рефераті про технічний розвій морської битви і заповідав зміни й неопційні висліді для Англії. Треба не ждати, поки битва на морі зовсім змінить свій напрям—тепер Англія має перевагу. Засідання закінчив король візванням до строгої тайни.

Невже Англіїцї будуть вмовляти далі світ, що вони не готовились до війни та що напали на них осередні держави?

(Генер. Анц. в 9. лист. веч.)

ДИРЕКТОРІЯТ У ФІНЛЯНДІЇ.

До Вазеля сповіщає бюро Гаваса в Гельсінфорсу: Фінляндський сейм в тій думці, що тимчасове правительство вже не існує, порішив на предложенне свого бюро 106 голосами проти 98 установу директорії, на яку перенесеть ся власть тимчасового правительства.

[Франкф. Цайтунг в 12. лист. веч.]

АМЕРИКАНЦІ НА АЗОРАХ.

До Берну доносять португальські часописі: Американці обсадили острови Азори (на північ. схід Африки) і там кладуть великі укріплення на Пунта Дельгарда. Португальцїв огортає тривога, що ця обсада буде на віки.

[Франкф. Цайт. в 11. лист. рано.]

ЛАТИНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС.

В Берну доносять агенція американська: На місяць січень скликають ся латинсько-американський конгрес, щоби нарадити ся над спільною політикою в справі війни. В цім конгресі має брати участь і Мексика, яка має Іспанську культуру.

(Франкф. Цайт. в 10. лист. рано.)

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав.)

На західнім фронті пробували мнулого тяжкя як Французі, так і Англіїцї наступами облегчати Італійському фронті. Англіїцї знов ударили великими силами на поле під Іперн, щоби добути ся на височину Broodbeinde. Хоч дійшли до

села Raschendaale та взяли його, та небавом мусїли відступити назад, потерпівши великі втрати. Французі почали наступи головно в Сунугав, почавши від Альткірх. Під Гандвайлер взяли вони навіть один окоп, та Німцї в Гартмансвайлеркопф вдерли ся до Іх окопів.

В поході на Італію обступили Італійці п'ять армій Воросвича і Велова над Пяве, Кробратіна від Каринші, Гецевдорфа з Тиролю з гір Дольомітів. Італійцям гровать зловлення в печельний котел, тому вони посувають ся взад.

Дня 10. листопаду зайняли осередні держави Азіага. Вони перейшли вже 100 км. в глибину краю, досягнули Пяве від Сезегана до моря, в горах зайняли Велажіно. В останнім дні взяли знов 10.000 салдатів до неволі. Задержить ся боева лінія либонь на Аджія, яка є дійсною стратегічною лінією між Італією й Австрією.

Привітання.

Цими днями наша Громада одержала привіт від Української Громади полонених офіцерів табору Ганн. Мінден, який ось точно подаємо:

Українська Громада полонених офіцерів-Українців табору Ганн. Мінден. № 15., 31. жовтня 1917 року.

До Хвальної Генеральної Старшини Української Громади полонених табору Вецляр.

Українська Громада 120 полонених офіцерів-Українців табору Ганн. Мінден шле Українській Громаді полонених у Вецлярї братське привітання й щире бажання, щоби праця її була як найбільше корисна для Українського Народу.

Стоячи на ґрунті засад Української Центральної Ради в Київї, яка об'єднує всі політичні течії Українського Народу по той бїк боевої лінії, Українська Громада табору Ганн. Мінден виражає радість, що й тут у неволі український народ організуєть ся. Ми запрошуємо Вас, Українську Громаду в Вецлярї, ввійти з нами в ближчі стосунки.

Ми твердо віримо, що тільки єдність у праці дасть змогу нашому народові підняти ся до рівня культурних європейських народів, щасливих від нас історичною долею. Нехай наш привіт Вам послужить на зміцнення й об'єднання наших Громад, нехай покаже, що ми живемо спільним духовим життям і одностайне працюємо над всестороннім відродженням занедбаного Рідного Краю.

Нехай живий дух Українського Народу єднеє всіх Українців із усього широкого світу.

Голова Ради кап. *Мусієнко*,
Член: підпор. *Омельченко*,
Підпоручник *Максимович*,
Прапорщик *М. Трезвинський*,
Поручик *А. Вишневецький*,
Прапорщик *П. Крисін*,
Прапорщик *Артюгов*.

3 таборового життя.

— Т-во старших бараків імени Ів. Мазени. В середу, 7. листопаду, т-во відбуло свої місячні загальні збори зі слїдуючим денним порядком: 1)вїдчит протоколу; 2) звіти: старшого табору, управи, ревізійної комісії й старших бльокових; 3) Вибори: старшого табору, управи, ревізійної комісії і затвердження старших бльокових; 4) бїжучі справи й вїльні внесення.

Після прийняття протоколу старший табору подав звідомлення про положення в таборі; потім дала звіт управа з 2-х місячної діяльності, а

також і ревізійна комісія; далі стар. бльокомі подали звіти в місячної діяльності бльокових гуртків, з яких т-во довідало ся, що по всіх бльоках усе гаразд і по деяких провадили ся читанки старшими бараків, та що в Х. бльоці 6. листопаду інваліди відбули свої загальні збори, на яких було винесено кілька ухвал, між иншим такі: провадити читання й реферати в бараці інвалідів, кожного вечора співати український народний гимн „Ще не вмерла України“, а також ухвалено відсвяткувати годовщину початку освіти й організації між інвалідами 12. листопаду.

По прийняттю звітів удїлено абсолюторію уступаючій управі та вибрано наново старшого табору (тов. П-на), управу й ревізійну комісію на слїдуючих два місяці. Потім т-во затвердило старших бльокових теж на два місяці.

При бїжучих справах було порішено декілька справ з життя Т-ва, але за браком часу обміркованье їх відложено.

Збори закрито співом „Ще не вмерла України.“

Я.

— Таборове віче. В суботу, 10. листопаду, відбуло ся чергове таборове віче з таким денним порядком: 1) реферат про світові події, 2) звіт комітету по будові памятника помершим товаришам і 3) вїльні внесення.

Реферат про світові події виголосив т. К-ба. Він докладно представив положення на всіх фронтах та подав новинки, які насїли за останній тиждень. Одною з найважніщих світових подій, переданих рефератом, був новий політичний переворот в Росії. За браком ширших відомостей референт зазначив лише, що Рада робітничих і салдацьких депутатів, на чолі з большевиками Ленїним і Троцьким, захопила правління в свої руки, заарештувала всіх міністрів, за виком Керенського, який утік, і видала відозву про завішення зброї. Крім того в своїй програмі постановила негайне заключення демократичного миру, розділ землі поміж працюючим людям і ин.

Після реферату голова комітету по будові памятника повідомив віче, що на днях має прибути до нас будівничий памятника з табору Рапштат, а скарбник комітету подав касове звідомлення за вересень і жовтень, з якого присутні довідали ся, що готових грошей в комітеті маєть ся на 1. листопаду 3160 мар. 56 фен. За сям віче вибрало до комітету ще одного члена проф. Л-кого, і віче закрито.

На вічу було присутніх около 400 душ.

— Бльокове віче. В понедїлок, 12. листопаду, в VI бльоці відбуло ся віче. Були вислухані звіти з 2-х місячної діяльності: старшого бльоку, комісії по збиранню жертв на добродїїні цїли, представників на кухні і в роздавочно-запомоговому комітеті та ревізійної комісії. Вибрано на слїдуючий 2-х місячний період старшого бльоку, писаря, представників на кухню і в допомогово-роздавочний комітет та комісію по збиранню жертв на добродїїні цїли.

Було порушено кілька справ бльоку і винесено відповідні ухвали.

— Генеральна Старшинна, На чергове засідання І. С. 12. сього листопаду, при звичайному денному порядку, були обговорені слїдуючі справи: Церковне Братство звернуло ся з проханням, щоби винайти й перенести до нашого табору священника.—Ухвалено зробити заход перед Союзом В. У.

В справі прохання зауряд-прапорщиків і підпрапорщиків з табору Сольдау на перенесення їх до на-

шого табору ухвалено поробити заходи перед командатурою для дозволу поїхати Президентіві т. А-кові в той табор для ознайомлення з людьми, звіт про що предкласти Генеральній Старшинї для остаточних ухвал.

На привітний лист полонених Українців-офіцерів табору Ганн-Мінден Генеральна Старшинна винесла одностайну ухвалу, в якій дякує Громаду офіцерів-Українців у Міндені за висловлені бажання й висказує свою повну згоду й охоту увійти в найтїсніші стосунки зі згаданною Громадою для користі єпільної праці.

Мужі довіря, які приїхали на 10 днів до табору на курсі, мають відїхати в п'ятницю 16. сього листопаду по своїх робітничих командах.

Крім сього було обговорено багато дрібних справ, що торкають ся таборового життя.

Т-ш Президент А-к, повернувши ся з відпустки, вступив у свої обовязки.

П-ра.

ЖЕРТВІ.

На волинські школи.

Ком. Kröffelbach. 10 м.
І. Петинець 1 м.
Ком. Reiskirchen, № 2935. Карнаух—50 ф., Гончарук—10 ф., Рябоволенко—10 ф., Рябачок—10 ф., Уласенко—10 ф., Мартинюк—10 ф., Примак—10 ф., Дворник—10 ф., Антоненко—10 ф., Жилия—10 ф., Зубрицький—10 ф., Кост...—10 ф., Мартинюк—10 ф.

Разом 1 м. 70 ф.
Скоцький. 1 м.

Від кооперативної чайної полонених Ураїнців таб. Вецляр—118 м. 69 ф.

Повідомлення адміністрації „Громадської Думки“.

Одержані гроші на часопис і книжки від таких команд і т. т.:

Götzenheim 60 ф., Feudingenhütte 60 ф., Bad Ems № 1078—5 м. 45 фен., Oberhausen № 10704—50 ф., Frankfurt a. O. Kommandantur 90 фен., Jgstadt 1 мар. 44 фен., Zweiggefängnisanlager Naassel 80 фен., Leun 30 фен., Klingelbach 60 фен., Astenheim № 1150—1 м. 60 фен., Siegen № 1634—60 фен., Übernthol 50 фен., Niebrich 2 мар., Weudorf 1 мар. 45 фен., Warstein 3 мар. 20 фен., Storgard 60 фен., Schlossborn 1 мар., Gef. Lag. Altдам 80 фен., Odenhausen № 2984 60 фен., Holzhausen 3 мар., Quackborn 2 м. 40 фен., Babenhausen 2 мар. 40 ф., Grube-Schottenbach in Gröwenack 3 мар. 25 фен., Dautenheim № 31—1 м. 20 фен., Quirnback 1 мар. 80 фен., Mainz zu Langen-Bombach 80 фен., Döhren 60 фен., Mähren 40 фен., Münzenberg 5 мар. 60 фен., Auel № 319—1 мар. 20 фен., Giechembach 40 фен., Staden 60 фен., Birklar 80 фен., Appengod 60 фен., Nieder-Ohmen 4 мар. 80 фен., Kröffelbach 3 мар. 50 фен., Paulsgrund 70 фен., Mainz-Kostheim 1 мар. 60 фен., Kleinwinterheim 3 мар. 40 фен., Holzühle 60 фен., Rechten 40 фен., Wiebelbach 60 фен., Dorlar 1 мар. 20 фен., Galtzenau 1 мар. 20 фен., Niederlauken 4 мар. 40 фен., Katzenfurt 3 мар. 60 фен.

До т. т. передплатників.

Подаємо до відома, що ціну на часопис „Громадська Думка“ підвищено до 50 фен. на місяць і 5 ф. за окреме число. Тому просимо се затамити, щоби уникнути непорозумінь, які можуть виникнути при вистилці часописів.